

Ban Chính sách, Chiến lược Trung ương

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

Số 50: 01/07 - 08/07

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN, MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO

Tin tuần qua

ĐIỂM TIN NỔI BẬT

- Tổng Thư ký Liên hợp quốc kêu gọi khung quản trị AI toàn cầu, ưu tiên bảo vệ trẻ em

TIN QUỐC TẾ

- Trung Quốc cân nhắc hạn chế nước ngoài tiếp cận các mô hình AI hàng đầu
- DeepSeek phát triển chip AI riêng, giảm phụ thuộc vào Nvidia và Huawei
- Báo cáo cảnh báo tương lai ảm đạm của ngành chip châu Âu
- Làn sóng AI thúc đẩy sản xuất châu Á, bù đắp áp lực chi phí từ xung đột
- Thiếu chip nhớ có thể đẩy giá điện thoại, máy tính tăng
- UBTech ra mắt robot đồng hành hình người sử dụng AI cảm xúc
- AI trở thành chủ đề trung tâm tại hội nghị các Ngân hàng Trung ương
- Châu Âu tìm chỗ đứng trong cuộc đua AI vật lý và robot hình người
- Bồ Đào Nha ra mắt mô hình AI mã nguồn mở đầu tiên
- Trung Quốc cân nhắc rủi ro an ninh của mô hình AI mở
- Robotaxi toàn cầu có thể đạt quy mô 1.000 tỷ USD vào năm 2040
- Doanh số xe điện Trung Quốc tiếp tục suy giảm, gia tăng lo ngại lợi nhuận ngành
- Trung Quốc đảo chiều nhận thức phương Tây về năng lực đổi mới sáng tạo
- Chiến tranh drone tái định hình sản xuất quốc phòng phương Tây
- Cải cách thể chế là nút thắt để châu Âu vượt qua sự trung bình công nghệ cao

TIN TRONG NƯỚC

- Tuần lễ Kinh tế, Tài chính và công nghệ Đà Nẵng mở ra không gian hợp tác mới
- Hà Nội triển khai chiến dịch 100 ngày tăng tốc chuyển đổi số

TỔNG KẾT XU HƯỚNG

Trong tuần qua, các diễn biến về KHCN, ĐMST và CDS trên thế giới cho thấy cuộc cạnh tranh công nghệ đang bước sang giai đoạn mới, khi trọng tâm không còn chỉ là phát triển các mô hình AI tiên tiến mà chuyển mạnh sang kiểm soát công nghệ lõi, xây dựng năng lực tự chủ và hoàn thiện các cơ chế quản trị đối với AI và nền kinh tế số, với bốn xu hướng chính: (i) quản trị AI ngày càng được nâng lên thành vấn đề hợp tác toàn cầu; (ii) cuộc đua AI chuyển mạnh sang chip, robot và AI vật lý; (iii) cạnh tranh công nghệ tiếp tục thúc đẩy các quốc gia theo đuổi tự chủ hệ sinh thái; và (iv) chuyển đổi số tại Việt Nam tiếp tục được đẩy mạnh theo hướng gắn với phát triển kinh tế số và đổi mới sáng tạo địa phương.

Trên thế giới, xu hướng đáng chú ý nhất là quản trị AI đang bước sang giai đoạn hoàn thiện các nguyên tắc ở cấp độ quốc tế. Tổng Thư ký Liên hợp quốc kêu gọi xây dựng khung quản trị AI toàn cầu, trong đó ưu tiên bảo vệ trẻ em và các nhóm dễ bị tổn thương, phản ánh nhận thức ngày càng rõ ràng AI không chỉ là vấn đề công nghệ mà còn là vấn đề phát triển bền vững và quản trị toàn cầu. Đồng thời, AI cũng trở thành chủ đề trung tâm tại hội nghị các Ngân hàng Trung ương, cho thấy các cơ quan hoạch định chính sách tiền tệ đã bắt đầu coi AI là nhân tố có thể tác động trực tiếp đến ổn định tài chính, năng suất và thị trường lao động.

Xu hướng thứ hai là cuộc cạnh tranh AI đang dịch chuyển nhanh sang các công nghệ nền tảng và AI vật lý. DeepSeek phát triển chip AI riêng nhằm giảm phụ thuộc vào Nvidia và Huawei, trong khi châu Âu đẩy mạnh đầu tư vào AI vật lý và robot hình người để tìm kiếm lợi thế cạnh tranh mới. UBTech ra mắt robot đồng hành sử dụng AI cảm xúc, còn dự báo quy mô thị trường robotaxi toàn cầu có thể đạt 1.000 tỷ USD vào năm 2040 cho thấy AI đang chuyển từ môi trường số sang thế giới vật lý với tốc độ ngày càng nhanh. Song song, chiến tranh drone tiếp tục thúc đẩy quá trình tái cấu trúc ngành công nghiệp quốc phòng phương Tây, phản ánh xu hướng hội tụ giữa AI, robot và công nghệ quốc phòng.

Xu hướng thứ ba là các quốc gia tiếp tục theo đuổi mục tiêu tự chủ công nghệ trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt. Trung Quốc cân nhắc hạn chế nước ngoài tiếp cận các mô hình AI hàng đầu và đồng thời đánh giá lại rủi ro an ninh của mô hình AI mã nguồn mở, cho thấy dữ liệu và mô hình AI tiên tiến đang được coi là tài sản chiến lược. Trong khi đó, Bồ Đào Nha ra

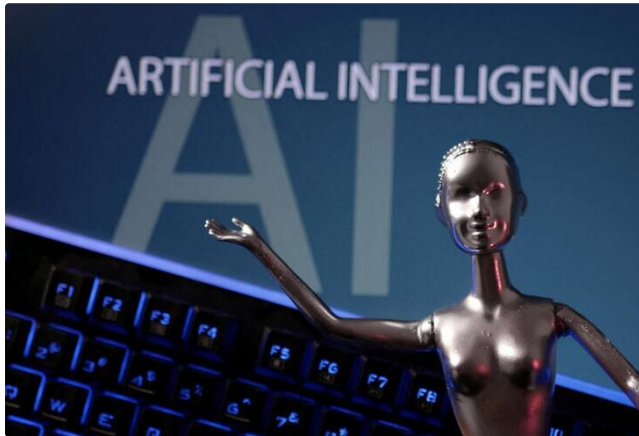
mất mô hình AI mã nguồn mở đầu tiên, thể hiện nỗ lực xây dựng năng lực AI bản địa tại châu Âu. Báo cáo về tương lai khó khăn của ngành chip châu Âu và tình trạng thiếu chip nhớ có nguy cơ đẩy giá thiết bị điện tử tăng tiếp tục cho thấy cuộc cạnh tranh công nghệ không chỉ diễn ra ở lớp ứng dụng mà ngày càng phụ thuộc vào khả năng làm chủ chuỗi cung ứng bán dẫn. Đáng chú ý, làn sóng AI đang góp phần thúc đẩy sản xuất tại châu Á, bù đắp một phần áp lực chi phí do bất ổn địa chính trị, trong khi nhiều đánh giá quốc tế cho rằng Trung Quốc đang từng bước thay đổi nhận thức của phương Tây về năng lực đổi mới sáng tạo thông qua những tiến bộ trong AI, bán dẫn và sản xuất thông minh.

Trong nước, các diễn biến tuần qua cho thấy chuyển đổi số tiếp tục được triển khai theo hướng gắn với phát triển kinh tế và thu hút nguồn lực đổi mới sáng tạo. Tuần lễ Kinh tế, Tài chính và Công nghệ Đà Nẵng mở ra không gian hợp tác mới giữa doanh nghiệp, nhà đầu tư và các tổ chức công nghệ, phản ánh xu hướng địa phương chủ động xây dựng hệ sinh thái đổi mới sáng tạo thay vì chỉ tập trung vào chuyển đổi số hành chính. Tại Hà Nội, chiến dịch 100 ngày tăng tốc chuyển đổi số cho thấy quyết tâm đẩy nhanh tiến độ triển khai các nền tảng số và dịch vụ công, góp phần hiện thực hóa các mục tiêu về chính quyền số và kinh tế số.

Từ các diễn biến trên, có thể rút ra hai hàm ý chính sách cho Việt Nam. Thứ nhất, trong bối cảnh nhiều quốc gia đang chuyển từ phát triển AI sang bảo vệ các tài sản AI chiến lược, Việt Nam cần nghiên cứu cơ chế xác định và quản lý “tài sản AI trọng yếu”, bao gồm mô hình AI, bộ dữ liệu có giá trị cao, hạ tầng tính toán và thuật toán lõi, từ đó xây dựng các nguyên tắc chia sẻ, khai thác và bảo vệ phù hợp đối với từng nhóm tài sản. Đây là hướng tiếp cận mới, phù hợp với xu thế coi AI là năng lực chiến lược quốc gia thay vì chỉ là sản phẩm công nghệ. Thứ hai, trước xu hướng AI đang mở rộng nhanh sang robot và các hệ thống vật lý thông minh, Việt Nam nên nghiên cứu hình thành chương trình thử nghiệm AI vật lý tại một số khu công nghiệp, cảng biển hoặc trung tâm logistics. Việc tạo môi trường thử nghiệm thực tế cho robot, phương tiện tự hành và AI công nghiệp sẽ giúp doanh nghiệp trong nước tiếp cận sớm các công nghệ mới, đồng thời tạo lợi thế trong thu hút đầu tư vào các lĩnh vực AI thể hệ tiếp theo, thay vì chỉ tập trung vào phát triển mô hình ngôn ngữ lớn.

Tổng Thư ký Liên hợp quốc kêu gọi khung quản trị AI toàn cầu, ưu tiên bảo vệ trẻ em

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Tổng Thư ký Liên hợp quốc Antonio Guterres cảnh báo trí tuệ nhân tạo đang phát triển nhanh hơn khả năng theo kịp của các thể chế quản lý, đồng thời kêu gọi xây dựng các quy tắc toàn cầu hài hòa để giảm rủi ro, đặc biệt đối với trẻ em. Phát biểu tại Đối

thoại toàn cầu cấp chính phủ đầu tiên của Liên hợp quốc về quản trị AI tại Geneva, ông Guterres nhấn mạnh AI có thể tái định hình kinh tế, việc làm, bầu cử và an ninh, nhưng đang được triển khai với tốc độ vượt xa năng lực giám sát. Ông Guterres đề xuất “Cam kết an toàn AI cho trẻ em”, theo đó các công ty phát triển hệ thống AI phải chứng minh sản phẩm an toàn trước khi cho trẻ tiếp cận. Ông cũng cho rằng hệ thống AI không được phép tạo hình ảnh tình dục trẻ em và phải dùng tương tác, kết nối với con người hỗ trợ khi phát hiện trẻ có dấu hiệu khủng hoảng. Báo cáo của nhóm chuyên gia độc lập do Liên hợp quốc hậu thuẫn cho biết AI đang phát triển tập trung chủ yếu ở một số nước và doanh nghiệp lớn; Mỹ chiếm khoảng 75% năng lực tính toán trong 500 siêu máy tính AI hàng đầu, Trung Quốc chiếm khoảng 15%, trong khi các nước đang phát triển có nguy cơ bị bỏ lại phía sau. Điều này cho thấy quản trị AI không chỉ là vấn đề an toàn, mà còn là vấn đề công bằng phát triển.

Trung Quốc cân nhắc hạn chế nước ngoài tiếp cận các mô hình AI hàng đầu

Nguồn: Reuters

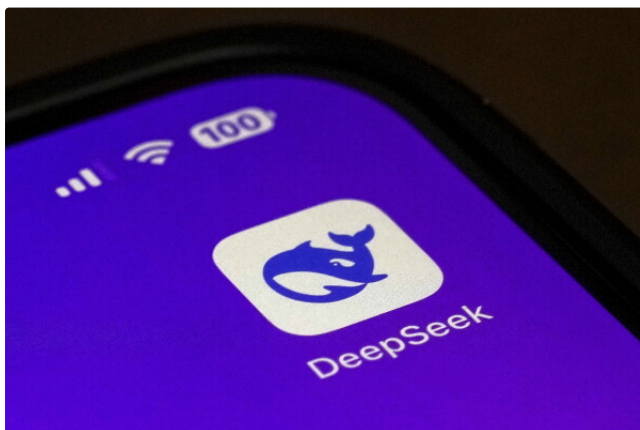
www.reuters.com

C hính quyền Trung Quốc đã làm việc với một số doanh nghiệp công nghệ lớn trong nước về khả năng hạn chế truy cập từ nước ngoài đối với các mô hình AI tiên tiến nhất của Trung Quốc, bao gồm cả những mô hình chưa công bố. Theo Reuters, các cuộc trao đổi có sự tham gia của Alibaba, ByteDance và

startup Z.ai, trong bối cảnh Bắc Kinh ngày càng coi AI tiên tiến là tài sản chiến lược cần kiểm soát. Các cuộc thảo luận do Bộ Thương mại Trung Quốc chủ trì tập trung vào khả năng giới hạn tiếp cận đối với cả mô hình đóng và một số phiên bản mở hơn. Reuters dẫn nguồn tin cho biết các quan chức cũng đề cập việc coi hành vi rò rỉ hoặc đánh cắp công nghệ AI độc quyền là hành vi có thể bị xử lý theo luật an ninh quốc gia. Đây là dấu hiệu cho thấy AI nền tảng đang được quản lý không khác nhiều so với chip tiên tiến, dữ liệu trọng yếu hoặc công nghệ lưỡng dụng. Động thái này diễn ra sau khi các mô hình Trung Quốc, nhất là từ DeepSeek, tạo ảnh hưởng lớn trên thị trường quốc tế nhờ chi phí thấp và năng lực ngày càng cao. Nếu Bắc Kinh siết quyền truy cập, chi phí sử dụng AI của nhiều doanh nghiệp toàn cầu có thể tăng. Đồng thời, diễn biến này phản ánh xu hướng phân mảnh AI toàn cầu, khi cả Mỹ và Trung Quốc đều tăng kiểm soát đối với mô hình tiên tiến vì lý do an ninh quốc gia.

DeepSeek phát triển chip AI riêng, giảm phụ thuộc vào Nvidia và Huawei

Nguồn: Reuters

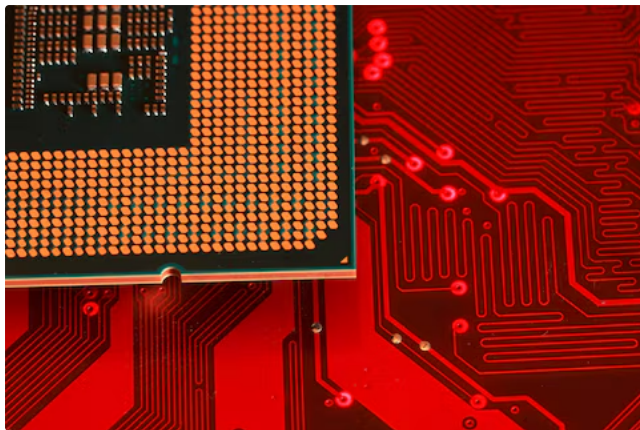
apnews.com

S tartup AI Trung Quốc DeepSeek đang phát triển chip trí tuệ nhân tạo riêng, theo Reuters dẫn ba nguồn tin am hiểu vấn đề. Con chip này được thiết kế cho suy luận AI – giai đoạn mô hình đã được huấn luyện tạo phản hồi cho người dùng – thay vì phục vụ huấn luyện mô hình mới. Nếu thành công, đây sẽ là

bước chuyển chiến lược lớn đối với DeepSeek, doanh nghiệp vốn nổi tiếng nhờ các đột phá về mô hình AI hiệu quả chi phí, hơn là phát triển phần cứng. DeepSeek hiện phụ thuộc vào chip Nvidia và Huawei để huấn luyện, vận hành các mô hình AI. Tuy nhiên, các hạn chế xuất khẩu của Mỹ khiến doanh nghiệp Trung Quốc khó tiếp cận chip Nvidia tiên tiến; trong khi Huawei dù đã chiếm thị phần lớn trong thị trường chip AI nội địa, vẫn còn khoảng cách với sản phẩm cao cấp nhất của Nvidia. Việc DeepSeek tham gia thiết kế chip riêng vì vậy phù hợp với xu hướng các công ty AI lớn tìm cách kiểm soát tốt hơn hạ tầng phần cứng phía sau mô hình. Nỗ lực này vẫn ở giai đoạn đầu. DeepSeek được cho là đã tăng tuyển dụng kỹ sư thiết kế chip và trao đổi với các đối tác về thiết kế, sản xuất, bộ nhớ. Tuy nhiên, Reuters lưu ý thiết kế chip AI cạnh tranh đòi hỏi nhiều năm, vốn lớn và năng lực sản xuất tiên tiến – lĩnh vực Trung Quốc vẫn chịu nhiều hạn chế từ kiểm soát công nghệ của Mỹ.

Báo cáo cảnh báo tương lai ảm đạm của ngành chip châu Âu

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Một báo cáo do EU tài trợ cảnh báo ngành bán dẫn châu Âu đối mặt “tương lai ảm đạm” nếu không nhanh chóng củng cố nguồn cung nội khối. Báo cáo của Viện Nghiên cứu An ninh Liên minh châu Âu và Viện Montaigne của Pháp cho rằng châu Âu đang chịu

rủi ro kép: kiểm soát xuất khẩu của Trung Quốc đối với khoáng sản, nam châm và nguy cơ căng thẳng eo biển Đài Loan; đồng thời phụ thuộc nặng vào công nghệ Mỹ. Báo cáo đặc biệt lưu ý khả năng Mỹ mở rộng kiểm soát xuất khẩu đối với đồng minh và doanh nghiệp của họ, trong đó có ASML — nhà sản xuất thiết bị quang khắc hàng đầu châu Âu. Điều này cho thấy rủi ro đối với ngành chip EU không chỉ đến từ Bắc Kinh, mà cả từ mức độ phụ thuộc vào Washington trong công nghệ và chính sách xuất khẩu. Ủy ban châu Âu đang tìm cách củng cố ngành bán dẫn thông qua đề xuất Chips Act 2.0 và tham gia sáng kiến “Pax Silica” do Mỹ dẫn dắt nhằm bảo đảm chuỗi cung ứng. Tuy nhiên, châu Âu vẫn bị cản trở bởi giá năng lượng cao, thiếu vốn tư nhân và năng lực sản xuất phân tán. Bản tin cho thấy chủ quyền bán dẫn không thể đạt được chỉ bằng tuyên bố chính sách, mà cần đầu tư dài hạn vào năng lượng, vốn, thiết bị, vật liệu và thị trường đầu ra.

Làn sóng AI thúc đẩy sản xuất châu Á, bù đắp áp lực chi phí từ xung đột

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Hoạt động sản xuất toàn cầu trong tháng 6 ghi nhận tín hiệu tích cực, trong đó làn sóng đầu tư AI góp phần thúc đẩy các nhà máy châu Á, bất chấp áp lực chi phí do xung đột tại Trung Đông gây ra. Reuters dẫn các khảo sát PMI cho biết sản lượng công nghiệp

khu vực đồng euro có quý tốt nhất kể từ đầu năm 2022; sản xuất Mỹ tăng tháng thứ sáu liên tiếp; còn sản xuất châu Á được hỗ trợ bởi nhu cầu chip, thiết bị trung tâm dữ liệu và hàng công nghệ liên quan AI. Tuy vậy, áp lực chi phí vẫn còn cao do thiếu hụt nguồn cung và chậm trễ vận tải kéo dài thời gian giao hàng. Reuters lưu ý phần lớn phản hồi khảo sát được thu thập trước khi có thỏa thuận ngừng bắn giữa Mỹ và Iran ngày 17/6, nên tác động đầy đủ của căng thẳng tới chuỗi cung ứng và năng lượng chưa phản ánh hết trong dữ liệu PMI. Điểm đáng chú ý là AI đang trở thành lực đỡ mới cho chuỗi sản xuất châu Á. Nhu cầu đối với chip, thiết bị trung tâm dữ liệu và linh kiện công nghệ cao tạo động lực tăng trưởng, giúp bù phần nào tác động từ rủi ro địa chính trị và chi phí năng lượng. Điều này cho thấy AI không chỉ là câu chuyện phần mềm, mà đang tái cấu trúc thương mại hàng hóa, sản xuất công nghiệp và dòng đầu tư trong khu vực.

Thiếu chip nhớ có thể đẩy giá điện thoại, máy tính tăng

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Currys, nhà bán lẻ điện tử tiêu dùng lớn nhất Anh, cảnh báo tình trạng thiếu chip nhớ toàn cầu có thể khiến giá điện thoại thông minh, máy tính xách tay và các thiết bị điện tử khác tăng trong thời gian tới. Theo Reuters, Giám đốc điều hành Alex Baldock cho

rằng AI và trung tâm dữ liệu đang “ăn” phần lớn nguồn cung silicon, khiến lượng chip còn lại dành cho thiết bị tiêu dùng như điện thoại, laptop bị thu hẹp. Ông Baldock nhận định tình trạng này sẽ dẫn tới thách thức về nguồn hàng và lạm phát chi phí vào cuối năm, dù hiện còn quá sớm để ước lượng mức tăng giá cụ thể. Currys cho biết đã chuẩn bị nguồn cung cho máy tính và điện thoại ít nhất đến tháng 9, đồng thời sẽ sử dụng quy mô mua hàng để hạn chế tác động giá đối với người tiêu dùng. Làn sóng AI không chỉ tác động tới các công ty công nghệ lớn, mà đã lan sang chuỗi cung ứng thiết bị điện tử phổ thông. Khi hạ tầng AI hút mạnh chip nhớ, trung tâm dữ liệu và linh kiện liên quan, người tiêu dùng có thể đối mặt với giá thiết bị cao hơn, chu kỳ đổi máy kéo dài hơn và nguồn cung biến động hơn. Đây là biểu hiện cụ thể của hiện tượng “lạm phát chip” do nhu cầu AI gây ra.

UBTech ra mắt robot đồng hành hình người sử dụng AI cảm xúc

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Công ty robot Trung Quốc UBTech công bố dòng robot hình người siêu thực U1, được thiết kế cho mục đích đồng hành và hỗ trợ cảm xúc. Theo Reuters, dòng sản phẩm này có phiên bản nam và nữ, với mẫu cao cấp có giá tới 990.000 nhân dân tệ, tương đương

khoảng 145.835 USD. Dòng U1 gồm các mẫu thân robot có giá từ 119.800 nhân dân tệ đến robot kích thước đầy đủ với các chi tiết như lỗ chân lông, mạch máu và vân tay. UBTech cho biết robot được trang bị mô hình ngôn ngữ lớn về cảm xúc, có thể nhận diện hơn 20 trạng thái cảm xúc của con người với độ chính xác trên 90%. Các robot có gương mặt biểu cảm và lớp “da số” giống thật nhằm tăng khả năng tương tác giữa người và máy. Công ty cho biết đã nhận 13.361 đơn hàng cho dòng U1 và đặt mục tiêu hoàn tất giao trong năm nay. Sự kiện này cho thấy AI vật lý và robot đồng hành đang bước từ trình diễn công nghệ sang thương mại hóa ở phân khúc tiêu dùng cao cấp. Tuy nhiên, robot đồng hành cũng đặt ra nhiều câu hỏi về đạo đức, quyền riêng tư, phụ thuộc cảm xúc và ranh giới giữa chăm sóc xã hội với quan hệ nhân tạo. Đây là lĩnh vực cần được theo dõi khi AI ngày càng tham gia sâu vào đời sống cá nhân.

AI trở thành chủ đề trung tâm tại hội nghị các Ngân hàng Trung ương

Nguồn: Reuters

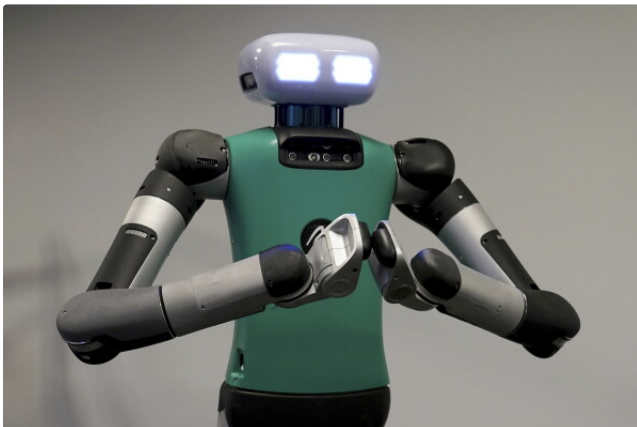
apnews.com

Tại Diễn đàn thường niên của Ngân hàng Trung ương châu Âu ở Sintra, Bồ Đào Nha, AI trở thành chủ đề xuyên suốt các thảo luận của giới hoạch định chính sách tiền tệ toàn cầu. Theo Reuters, các ngân hàng trung ương nhìn nhận AI vừa có khả năng tạo

bước nhảy năng suất, vừa có thể gây rủi ro chưa lường hết đối với thị trường tài chính, lao động, tín dụng, an ninh và nhu cầu năng lượng. Một nhận định đáng chú ý tại hội nghị là dù AI “thành công vượt kỳ vọng” hay “không đạt kỳ vọng”, ổn định tài chính đều có thể bị ảnh hưởng. Nếu AI tạo tăng trưởng mạnh, dòng vốn có thể đổ quá mức vào một số tài sản, làm tăng bong bóng. Ngược lại, nếu kỳ vọng AI bị điều chỉnh, thị trường có thể đối mặt cú sốc định giá. Các chuyên gia cũng cảnh báo thuật toán giao dịch ngày càng tinh vi có thể phối hợp theo cách tạo thao túng giá, hình thành bong bóng và gây sụp đổ nhanh hơn. Điều đáng chú ý là các ngân hàng trung ương thừa nhận còn quá sớm để hiểu đầy đủ tác động của AI, nhưng không thể đứng ngoài. AI đang trở thành biến số vĩ mô mới: tác động tới năng suất, lạm phát, đầu tư, việc làm, thị trường tài chính và an ninh hệ thống.

Châu Âu tìm chỗ đứng trong cuộc đua AI vật lý và robot hình người

Nguồn: SCMP

apnews.com

Các doanh nghiệp châu Âu đang nỗ lực giành vị trí trong lĩnh vực AI vật lý – tức việc tích hợp trí tuệ nhân tạo vào robot và máy móc – khi Trung Quốc và Mỹ đang dẫn trước trong cuộc đua robot hình người. Theo South China Morning Post, tại Machina Summit 2026 ở Paris, nhiều lãnh đạo doanh nghiệp châu Âu cảnh báo khu vực này có thể đối mặt nguy cơ phi công nghiệp hóa sâu hơn nếu không xây dựng được ngành

công nghiệp AI vật lý đủ sức cạnh tranh. Ông David Kehr, Chủ tịch bộ phận Humanoid Robotics của Schaeffler Technologies, cho rằng Trung Quốc và Mỹ hiện được xem là hai lực lượng dẫn đầu nhờ AI, nhưng châu Âu vẫn có cơ hội nếu tận dụng tốt thế mạnh công nghiệp và tiêu chuẩn an toàn. Schaeffler, vốn là doanh nghiệp Đức trong lĩnh vực linh kiện ô tô và công nghiệp, đã tham gia mảng robot hình người từ tháng 1 thông qua hợp tác với startup Humanoid của Anh; công ty cung cấp bộ truyền động, khớp cơ khí và dự kiến triển khai mô hình AI của đối tác trong chính các nhà máy của mình. Điểm nghẽn lớn của châu Âu hiện là tốc độ huấn luyện dữ liệu, khả năng tích hợp hệ thống và quy mô thị trường. Các doanh nghiệp cho rằng châu Âu có thể dẫn đầu về tiêu chuẩn an toàn toàn cầu, nhưng quy định phải đủ linh hoạt để không kìm hãm thị trường còn non trẻ. Bản tin cho thấy robot hình người đang trở thành mặt trận mới của cạnh tranh công nghiệp, nơi AI gắn trực tiếp với sản xuất, lao động và năng lực tự động hóa.

Bồ Đào Nha ra mắt mô hình AI mã nguồn mở đầu tiên

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Bồ Đào Nha ra mắt mô hình trí tuệ nhân tạo mã nguồn mở đầu tiên, mang tên Amalia, trong nỗ lực tham gia xu hướng tăng cường chủ quyền AI tại châu Âu. Theo Reuters, mô hình này được phát triển bởi liên danh các trường đại học và viện nghiên cứu Bồ Đào

Nha, với sự hỗ trợ của chính phủ và 5,5 triệu euro từ quỹ phục hồi của Liên minh châu Âu. Khác với các chatbot thương mại phục vụ trực tiếp công chúng, Amalia được thiết kế như một mô hình nền tảng để cơ quan công, doanh nghiệp, trường đại học và nhà nghiên cứu xây dựng ứng dụng AI phù hợp nhu cầu riêng. Thủ tướng Luis Montenegro nhấn mạnh tự chủ chiến lược của châu Âu ngày nay gắn chặt với AI; mô hình này giúp Bồ Đào Nha giảm phụ thuộc vào nhà cung cấp Mỹ như OpenAI, Google hay Anthropic. Amalia được phát hành kèm bộ dữ liệu huấn luyện và mã nguồn theo giấy phép mở. Các ứng dụng ban đầu gồm hướng dẫn viên ảo cho bảo tàng, công cụ hỗ trợ quyết định cho Hải quân Bồ Đào Nha, trợ lý dạy học và trợ lý số hỗ trợ cung cấp dịch vụ công. Mô hình cũng tận dụng hạ tầng siêu máy tính Deucalion và MareNostrum 5, cho thấy AI chủ quyền cần đi kèm năng lực tính toán hiệu năng cao.

Trung Quốc cân nhắc rủi ro an ninh của mô hình AI mở

Nguồn: SCMP

vnexpress.net

Trung Quốc đang đứng trước bài toán cân bằng giữa thúc đẩy đổi mới sáng tạo và kiểm soát rủi ro an ninh từ các mô hình AI open-weight, tức mô hình cho phép người dùng tải về, chạy trên phần cứng riêng và tùy biến sâu. Theo South China Morning Post, các nhà nghiên cứu cho rằng những mô hình AI mở của Trung Quốc đang thu hẹp nhanh khoảng cách với các mô hình tiên tiến hàng đầu thế giới, khiến khả năng

điều chỉnh chính sách trong thời gian tới trở nên đáng chú ý. Động lực đổi mới của Trung Quốc thời gian qua gắn chặt với mô hình mở, giúp doanh nghiệp, trường đại học, lập trình viên và startup tiếp cận công nghệ nhanh hơn, giảm phụ thuộc vào các mô hình đóng của Mỹ. Đáng chú ý, Zhipu AI với mô hình GLM-5.2 được SCMP nêu là mô hình ngôn ngữ lớn đầu tiên của Trung Quốc lọt nhóm ba toàn cầu trên một số bảng đánh giá, đồng thời được người dùng đánh giá đủ tin cậy cho các quy trình lập trình hằng ngày. Tuy nhiên, khi năng lực của mô hình mở tăng lên, rủi ro cũng lớn hơn, nhất là trong an ninh mạng và sinh học. Một số chuyên gia cảnh báo nếu các mô hình mở tiến gần năng lực của Claude Mythos hoặc các mô hình tuyến đầu, Trung Quốc có thể phải cân nhắc tương tự Mỹ: hạn chế phát hành mở đối với những mô hình quá mạnh. Bài báo phản ánh xu hướng mới trong quản trị AI: mô hình mở không còn chỉ là công cụ phổ cập đổi mới, mà cũng trở thành đối tượng cần phân loại rủi ro và kiểm soát trách nhiệm sử dụng.

Robotaxi toàn cầu có thể đạt quy mô 1.000 tỷ USD vào năm 2040

Nguồn: SCMP

apnews.com

Thị trường robotaxi toàn cầu có thể đạt quy mô 1.000 tỷ USD vào năm 2040, theo dự báo của Morgan Stanley được South China Morning Post dẫn lại. Các doanh nghiệp Trung Quốc như Baidu, Xpeng và WeRide được đánh giá có khả năng trở thành lực lượng dẫn đầu khu vực, bên cạnh các tên tuổi toàn cầu như Tesla và Waymo. Morgan Stanley cho rằng chi phí sản

xuất tại Trung Quốc giảm nhanh là yếu tố thúc đẩy quan trọng nhưng còn bị thị trường đánh giá thấp. Chi phí linh kiện trên mỗi xe robotaxi sản xuất tại Trung Quốc được dự báo giảm xuống còn 35.000-40.000 USD vào năm 2027, qua đó hạ đáng kể rào cản triển khai quy mô lớn. Cùng với chi phí phần cứng thấp hơn, các tiến bộ nhanh của AI và khung pháp lý rõ hơn có thể giúp dịch vụ robotaxi đủ khả năng bù đắp chi phí vận hành xe từ năm 2028, tạo nền tảng cho thương mại hóa quy mô lớn vào năm 2030. Bản tin cho thấy robotaxi đang bước vào giai đoạn kết hợp giữa công nghệ tự hành, năng lực sản xuất xe điện, chi phí cảm biến, dữ liệu đường phố và quy định đô thị. Trung Quốc có lợi thế về chuỗi cung ứng, quy mô thị trường và khả năng triển khai thử nghiệm tại nhiều thành phố. Tuy nhiên, để robotaxi phát triển bền vững, các doanh nghiệp vẫn phải chứng minh độ an toàn, khả năng vận hành trong điều kiện phức tạp và mô hình kinh doanh có lợi nhuận thực tế.

Doanh số xe điện Trung Quốc tiếp tục suy giảm, gia tăng lo ngại lợi nhuận ngành

Nguồn: SCMP

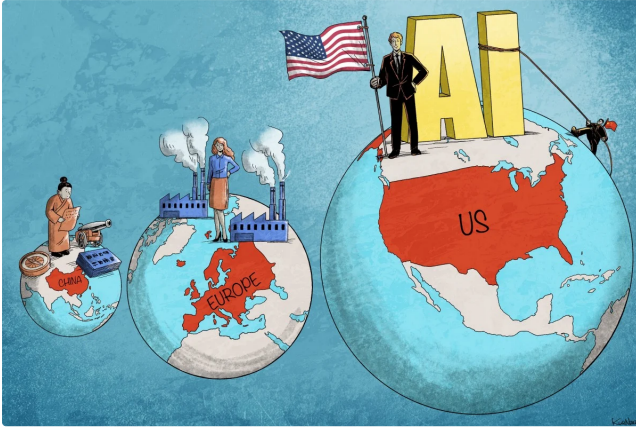
www.ft.com

Thị trường xe điện Trung Quốc tiếp tục suy yếu trong tháng 6, làm gia tăng lo ngại về sức khỏe tài chính của các nhà sản xuất trong nước. Theo South China Morning Post, khoảng 1,04 triệu xe thuần điện và hybrid sạc ngoài được giao tới khách hàng tại Trung Quốc đại lục trong tháng 6, giảm 7% so với cùng kỳ năm 2025, dựa trên dữ liệu sơ bộ của Hiệp hội Xe du

lich Trung Quốc. Đây là tháng thứ sáu liên tiếp doanh số xe điện không đạt mức cùng kỳ năm trước. Trong nửa đầu năm 2026, tổng lượng xe điện giao tại thị trường ô tô lớn nhất thế giới đạt 4,73 triệu chiếc, giảm 13% so với một năm trước. Các chương trình khuyến mại vẫn chưa đủ thúc đẩy nhu cầu, khi người tiêu dùng có xu hướng chờ đợi các đợt giảm giá sâu hơn. Một số chuyên gia thị trường cảnh báo tâm lý tiêu dùng yếu có thể tiếp tục gây bất lợi cho ngành xe điện trong năm nay. Áp lực cạnh tranh giá cũng ngày càng lớn. Kỳ vọng về một vòng “chiến tranh giá” mới tăng lên trong bối cảnh thị trường nội địa yếu, nhưng việc giảm giá sâu có thể tiếp tục bào mòn lợi nhuận của phần lớn doanh nghiệp. Theo SCMP, hiện chỉ có ba nhà sản xuất xe điện Trung Quốc là BYD, Leapmotor và Xiaomi có lãi. Tin này cho thấy ngành xe điện Trung Quốc, dù vẫn dẫn đầu về quy mô và công nghệ, đang bước vào giai đoạn sàng lọc khốc liệt hơn.

Trung Quốc đảo chiều nhận thức phương Tây về năng lực đổi mới sáng tạo

Nguồn: SCMP

Tải lên

South China Morning Post có bài phân tích cho rằng sự trỗi dậy của Trung Quốc trong AI, xe điện và robot đang làm thay đổi nhận thức lâu nay của phương Tây về năng lực đổi mới của nước này. Bài viết đặt vấn đề từ “câu hỏi Needham” nổi tiếng – vì sao Cách mạng công nghiệp diễn ra ở châu Âu chứ không phải Trung Quốc – sang một câu hỏi mới: vì sao Trung Quốc hiện

nay có thể đóng góp ngày càng lớn vào khoa học và đổi mới toàn cầu. Trong nhiều thập kỷ, phương Tây thường nhìn Trung Quốc như nền kinh tế sao chép công nghệ, phụ thuộc vào trợ cấp và thiếu đổi mới nguyên bản. Tuy nhiên, sự phát triển nhanh trong xe điện, robot, AI và các lĩnh vực công nghệ cao đang thách thức giả định đó. Giáo sư danh dự Erik Baark của Đại học Khoa học và Công nghệ Hong Kong cho rằng vấn đề hiện nay không còn là vì sao Trung Quốc từng chậm lại, mà là vì sao Trung Quốc đang tạo ra một động lực đổi mới thay thế. Bài viết phản ánh một xu thế rộng hơn: cạnh tranh Mỹ – Trung không chỉ là cạnh tranh về sản phẩm cụ thể, mà là cạnh tranh giữa hai hệ sinh thái đổi mới. Trung Quốc có lợi thế ở quy mô thị trường, năng lực sản xuất, tốc độ thương mại hóa và khả năng kết nối chính sách công nghiệp với doanh nghiệp. Tuy nhiên, thách thức vẫn nằm ở công nghệ lõi, khả năng sáng tạo nền tảng và mức độ phụ thuộc vào một số khâu chiến lược toàn cầu.

Chiến tranh drone tái định hình sản xuất quốc phòng phương Tây

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Chiến tranh drone đang định hình lại mô hình sản xuất quốc phòng, với ba yếu tố trung tâm là chi phí, tốc độ và quy mô. Startup Anh Isimbard đang kết nối hàng trăm xưởng cơ khí nhỏ thành một mạng lưới sản xuất quân sự phi tập trung. Diễn biến này phản ánh bài học lớn từ các cuộc xung đột gần đây: năng lực

quốc phòng không chỉ phụ thuộc vào vũ khí đắt tiền, sản xuất tập trung và chu kỳ mua sắm kéo dài, mà ngày càng cần khả năng sản xuất nhanh, phân tán, linh hoạt và chi phí thấp. Drone, linh kiện in 3D, phần mềm điều khiển, cảm biến thương mại và các xưởng sản xuất nhỏ có thể được kết nối thành mạng lưới đáp ứng nhanh nhu cầu chiến trường. Mô hình sản xuất phi tập trung cũng có ý nghĩa công nghiệp rộng hơn. Nó cho phép huy động năng lực của doanh nghiệp vừa và nhỏ, giảm phụ thuộc vào một số nhà thầu lớn, đồng thời tăng khả năng phục hồi trước đứt gãy chuỗi cung ứng. Tuy nhiên, cách làm này đòi hỏi tiêu chuẩn kỹ thuật, kiểm soát chất lượng, bảo mật thiết kế và cơ chế đặt hàng mới. Diễn biến cho thấy công nghệ quốc phòng đang dịch chuyển gần hơn với mô hình sản xuất số, nơi tốc độ học hỏi và khả năng mở rộng quan trọng không kém chất lượng vũ khí.

Cải cách thể chế là nút thắt để châu Âu vượt qua sự trung bình công nghệ cao

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Financial Times cho rằng điểm nghẽn lớn của châu Âu trong công nghệ cao không chỉ là thiếu vốn, mà là gánh nặng thủ tục và môi trường quản lý. Khu vực này có nền tảng nghiên cứu mạnh, nhiều trường đại học hàng đầu, thị trường lớn và năng lực công nghiệp

lâu đời, nhưng thường chậm hơn Mỹ và Trung Quốc trong thương mại hóa công nghệ, mở rộng startup và hình thành doanh nghiệp nền tảng quy mô toàn cầu. Một phần nguyên nhân đến từ phân mảnh thị trường, thủ tục phức tạp, quy định khác biệt giữa các quốc gia thành viên và tốc độ ra quyết định chậm. Bài viết gợi mở rằng nếu muốn cạnh tranh trong AI, bán dẫn, robot, công nghệ khí hậu và công nghiệp số, châu Âu cần cải cách môi trường thể chế mạnh mẽ hơn: giảm thủ tục, thống nhất thị trường vốn và dữ liệu, hỗ trợ mở rộng doanh nghiệp nhanh hơn, đồng thời giữ được các tiêu chuẩn an toàn và cạnh tranh công bằng. Đây cũng là bài học có giá trị với các quốc gia đang phát triển: đổi mới sáng tạo không chỉ cần tiền, mà cần thể chế đủ linh hoạt để công nghệ mới được thử nghiệm, thương mại hóa và nhân rộng kịp thời.

Tuần lễ Kinh tế, Tài chính và công nghệ Đà Nẵng mở ra không gian hợp tác mới

Nguồn: Báo Nhân dân

tuoitre.vn

Ngày 7/7, tại Đà Nẵng, Ban Chính sách, chiến lược Trung ương và UBND thành phố Đà Nẵng phối hợp tổ chức khai mạc Tuần lễ Kinh tế, Tài chính và Công nghệ Đà Nẵng 2026. Sự kiện diễn ra từ ngày 7 đến 10/7, gồm Hội nghị đối thoại chính sách cấp cao, Diễn đàn Tài chính Việt Nam 2026, Hội thảo bán dẫn và công nghệ cao Đà Nẵng, Hội thảo gắn kết “Nhà nước -

Đại học - Doanh nghiệp” và nhiều hoạt động bên lề. Phát biểu khai mạc, Phó Thủ tướng Nguyễn Văn Thắng nhấn mạnh Việt Nam cần hình thành những không gian phát triển mới, cơ chế thử nghiệm mới và cực tăng trưởng mới để đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững, tự chủ hơn. Đà Nẵng được đánh giá có nhiều điều kiện để đi đầu nhờ vị trí chiến lược ở miền trung, hạ tầng đang được đầu tư, nguồn nhân lực nâng cao, khả năng kết nối quốc tế mở rộng, cùng các định hướng mới về trung tâm tài chính quốc tế, khu thương mại tự do, logistics, công nghệ cao, tài chính số, tài chính xanh và đổi mới sáng tạo. Tại hội nghị, lãnh đạo Đà Nẵng khẳng định lợi thế cạnh tranh của thành phố trong giai đoạn tới không chỉ nằm ở vị trí địa lý hay hạ tầng, mà ở chất lượng thể chế, tốc độ ra quyết định, hiệu quả thực thi chính sách và năng lực phục vụ người dân, doanh nghiệp. Tuần lễ được kỳ vọng tạo ra các khuyến nghị chính sách, sáng kiến hợp tác, kết nối đầu tư và gợi mở mô hình tổ chức có thể triển khai trong thực tiễn.

Hà Nội triển khai chiến dịch 100 ngày tăng tốc chuyển đổi số

Nguồn: CTTĐTCTP

tuoitre.vn

Ngày 3/7, tại Hội nghị sơ kết công tác 6 tháng đầu năm và triển khai nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2026 của TP. Hà Nội, Sở Khoa học và Công nghệ trình bày báo cáo về “Chiến dịch tăng tốc chuyển đổi số trong 100 ngày”. Đây là bước chuyển quan trọng từ giai đoạn hoàn thiện thể chế, chương trình, kế hoạch sang triển khai các nhiệm vụ cụ thể, có sản phẩm đầu

ra và khả năng đo lường hiệu quả thực tế. Chiến dịch tập trung vào 5 nhóm trọng tâm: dữ liệu và nền tảng số; chuyển đổi số cho hộ kinh doanh, doanh nghiệp nhỏ và vừa; dịch vụ công trực tuyến; xây dựng thôn số, tổ dân phố số thông minh; dữ liệu an toàn thực phẩm học đường. Hà Nội đặt mục tiêu tích hợp 14 nhóm dữ liệu quan trọng trước ngày 30/8/2026, gồm đầu tư công, quy hoạch, đất đai, y tế, giáo dục, an sinh xã hội; đồng thời phấn đấu hoàn thiện 93 nhóm dữ liệu trong năm 2026. Đối với khu vực kinh tế cơ sở, thành phố sẽ hỗ trợ ít nhất 10.000 hộ kinh doanh và 100 làng nghề ứng dụng nền tảng số, hình thành mô hình “làng nghề số – gian hàng số – sản phẩm số”. Trong lĩnh vực dịch vụ công, Hà Nội tập trung trực tuyến hóa toàn trình 5 thủ tục giao dịch bảo đảm bằng quyền sử dụng đất, dự kiến tiết kiệm hơn 651 tỷ đồng chi phí tuân thủ mỗi năm. Đáng chú ý, thành phố sẽ triển khai mô hình thôn số, tổ dân phố số trên ứng dụng iHanoi; số hóa quản lý an toàn thực phẩm học đường qua HanoiCheck và thí điểm camera AI tại 30 cơ sở giáo dục.

BAN CHÍNH SÁCH, CHIẾN LƯỢC TRUNG ƯƠNG

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN · MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO